

Kyjov

druhá světová válka

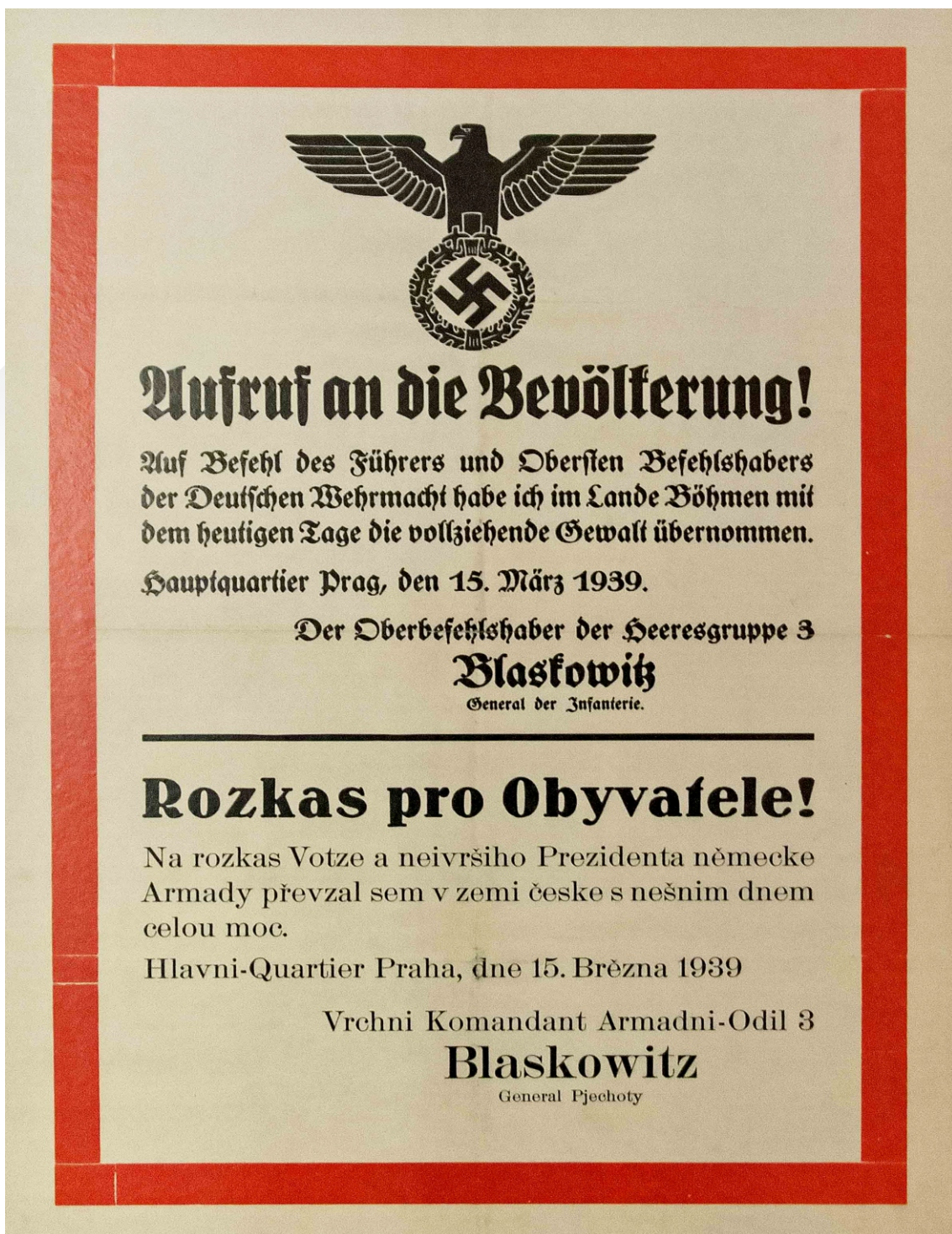
Polární záře 1938

25. ledna tohoto roku ve večerních hodinách se objevila na severní straně oblohy polární záře. Tento nebeský zjev lidem neznámý tak způsobil, že staří lidé usuzovali, že je to předzvěst války a opravdu shodou okolností přišly dny května a září s mobilizací, která byla vyhlášena 22. září večer. Byli povoláni muži do 40 roků, někteří starší 40 let na zvláštní povolení. Všichni včas nastoupili ke svým útvarům, aby hájili svoji zemi, avšak situace se změnila natolik, že se museli vracet domů tak poníženi. Území zvané tehdy „Sudety“ bylo dáno Němcům tak, jak si přáli, a pak nastala pětiletá doba poroby 15. března 1939.

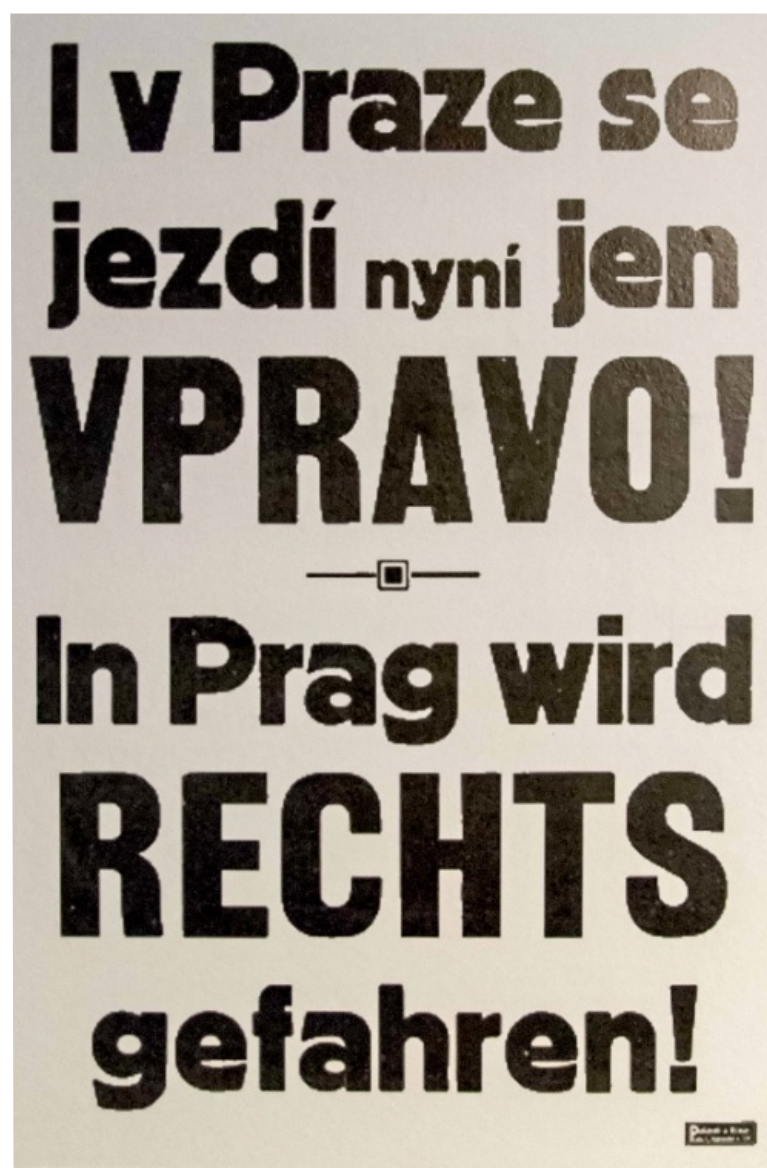
Protektorát Čechy a Morava

Přichází 15. březen 1939, kdy německé armády napadají zbývající území Čech a Moravy a zřizují takzvaný „Protektorát“. Samo nebe se postavilo proti jejich příchodu k nám, neboť napadlo po celém území tolik sněhu a víchřice zavála jak silnici, tak cesty. Kolony aut a tanků vázly v závějích, takže první dny se do naší obce nedostaly, až po nařízeném odklizení sněhu. Tímto 15. březnem byl zrušen provoz po levé straně a zaveden po straně pravé, všechny brzdy u povozů musely být urychleně přendány na opačnou stranu a kočí nesměl jíti podle povozu, což bylo do těchto dob dovoleno.

Za několik dnů po napadení Československa se objevili první vojáci i v naší obci, ubytování tu však nebyli. Tehdejší Německý Brod jako okresní město byl zrušen a byli jsme přiděleni do města Humpolce. V plné míře byl pocíten útlak hospodářský, když pod dohledem hospodářských kontrol bylo zavedeno vázané hospodářství a přidělový systém na potravinové lístky. Několik občanů bylo nuceně přiděleno na práce v Říši – všichni se ve zdraví vrátili. Rovněž majitelé koňských potahů povinně se museli účastnit různých prací jako odvoz munice do kasáren, odvoz sněhu z letiště, zatahování letadel do bunkrů z letiště do Šmolov, navážení vody ze Šlapánky na tunel a odklizení vojenských baráků z lesa „Hykany“ u Lípy. Po celou dobu války bylo přísné zatemňování oken, svítilo se tehdy petrolejkami. Na začátku roku 1945, kdy se blížila fronta k nám, byli nám přidělováni k ubytování takzvaní „národní hosté“, byli to vystěhovalci z Horního Slezska. V jarních měsících tohoto roku občané si zhotovovali kryty v různých břehách v lesích a různých chráněných místech proti možným náletům a střelám blížících se vojsk.

▲ Protektorátní vyhlášky. ►

Dům Jelínkových čp. 7.

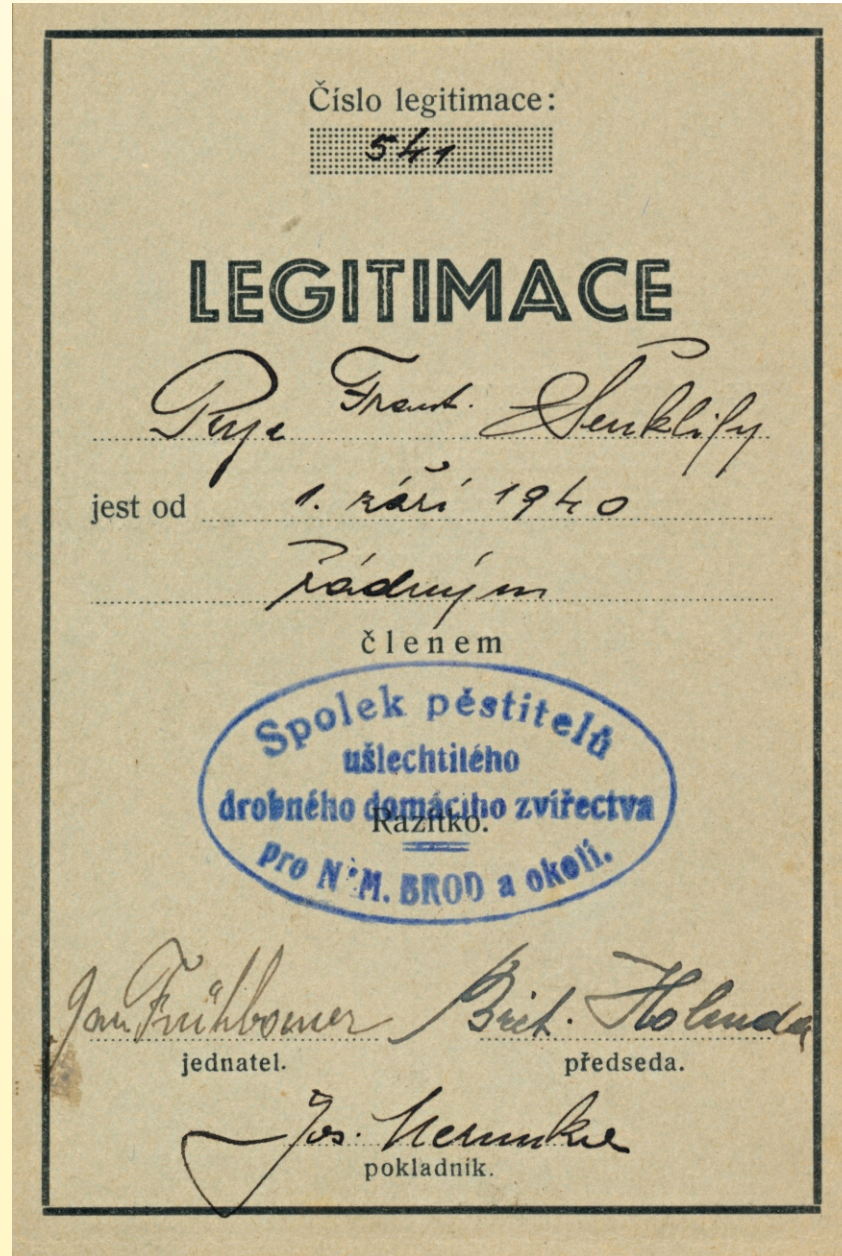
Pohled na zimní Šenkliřy, nedatováno (DJ).

Vlaková zastávka 10. 8. 1940 – Josef Polreich, Marie Culková a Anna Votavová (JP).

Pohřeb Jana Pabouska (Šenkliřy čp. 2, dnes čp. 52), kterého zabil při mlácení obilí elektrický proud; průvod opouští Šenkliřy, 1942 (DJ).

Pabouskův pohřeb; průvod na cestě do Německého Brodu, 1942 (DJ).

Konec války

Od 5. května do 9. května se počala situace vyvíjet velmi nebezpečně, vyplývalo to z nejistoty, co bude dále, protože Němci se hromadili v prostoru Jihlavy. Avšak mezi vojáky bylo lze pozorovat jistý zmatek. Lidé ve vsi uklízeli šatstvo, peřiny, prádlo, pokrmy hlavně do sklepů. Od Brodu se 9. května ráno mezi tímto napětím ozvaly rány z děl. Kdosi přinesl zprávu „v Brodě jsou Rusové“ – a byli. První tanky s Rudoarmějci jely na pomoc Praze. S německými vojáky se střetli v Brodě, mezi nimi vznikla panika a nastal zmatek, Němci prchali všemi směry, silnice a cesty nemohly stačit, a proto se rozlili jako vlnobití po celé krajině. Německá vojska, která se po silnici od Brodu do naší obce valila jako proud vody a dále po cestách k Břevnici, Chrásti a Kojetínu, většina jich uvázla v polních a lesních cestách, nastal chaos, vojáci auta zapalovali, zbraně a zásoby zaházeli neb zničili, distinkce a vyznamenání zaházeli a prchali dál, jak jen mohli. V polích bylo vidět hejna volně pobíhajících koní a poházené výstroje, vozů, sedel a všeho možného. I v naší obci končila tato hrozná válka. V následujících dnech byl pohozený vojenský materiál a zbraně posbírány, naloženo vše na vozy a odvezeno do Dolní Krupé na četnickou stanici. Byly prohledávány lesy po skrývajících se vojácích. Zajetí vojáci byli shromažďováni v Brodě i tudy procházeli v celých kolonách pod dozorem ruských vojáků. Několik zajatců bylo přiděleno zemědělcům na práce, někteří využili noci a utekli. Tato válka naší obci nepřinesla oběti na životech.

Rodina Jelínková, nedatováno (VM).